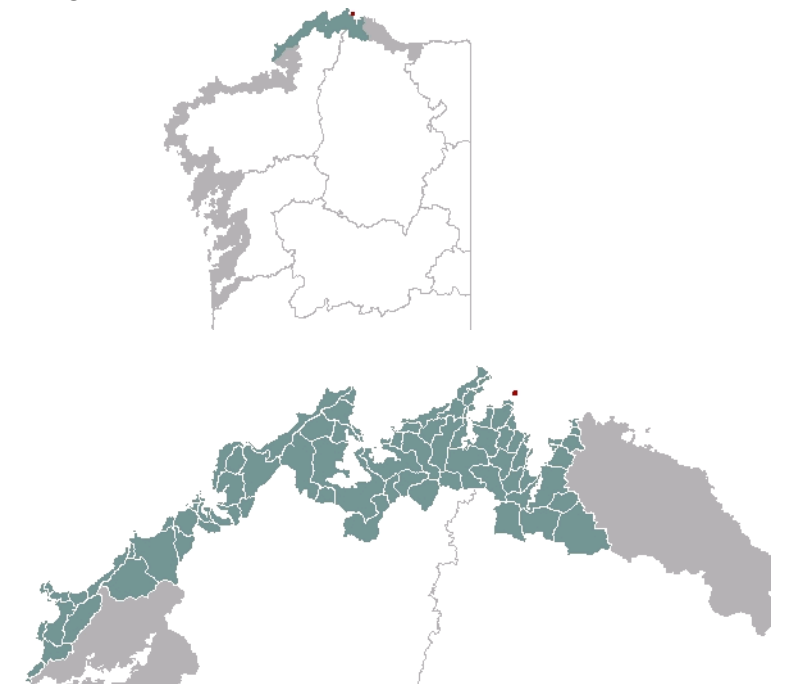

1. EMPRAZAMENTO

DATOS XERAIS

Comarca: Rías Altas. Sector: Ria do Barqueiro. Concello: O Vicedo. Parroquia: Santo Estevo do Vicedo. Extensión: 0,16 km²

2. CARACTERIZACIÓN

ELEMENTOS NATURAIS

AS FORMAS DO RELEVO

Trátase dunha testemuña do retroceso diferencial da costa afectado por un forte basculamento tectónico que explica a súa disimetría, con paredes verticais de ata 80 metros polo norte e vertente suave rematada en plataforma polo sur.

AS UNIDADES LITOLÓXICAS

Toda ela nun granito herciniano de dúas micas. Unha falla bascula a illa.

A DIVERSIDADE CLIMÁTICA

A illa inclúese no ambiente climático Cálido e Seco caracterizado por temperaturas medias anuais superiores a 15°C e unha amplitude térmica que se sitúa entre 12,5°C e 13,5°C. As precipitacións acumuladas ao longo do ano oscilan entre un mínimo de 800 mm e un máximo de 1000 mm.

OS SOLOS

Unidade de características edáficas bastante homoxéneas xa que está formada principalmente por solos esqueléticos do tipo regosol e mesmo leptosol, asociados ás fortes pendentes e á natureza granítica do substrato.

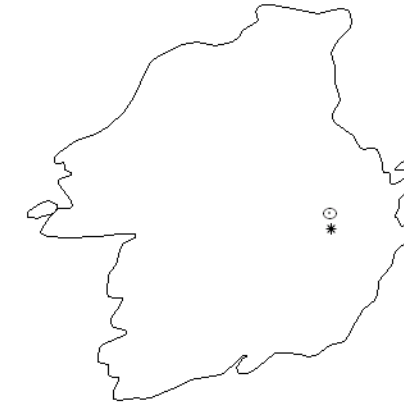
AS AUGAS

Unidade insular bañada pola masa de Augas Costeiras 20169 e dadas as súas dimensións e morfoloxía carece de rede fluvial destacable.

O PATRIMONIO NATURAL

Costa do IBA Punta Candieira-Ría de Ortigueira-Estaca de Bares. Incluída no LIC Costa da Mariña Occidental. Unidade acantilada, con hábitat máis importante no 1230, Acantilados con vexetación das costas atlánticas e bálticas, e, ante a ausencia de vexetación arbórea, nos de matogueira costeira (4030 e 4040).

ELEMENTOS ANTRÓPICOS

USOS DO SOLO

As escasas 16 hectáreas de superficie das que consta a Illa Coelleira non están destinadas a ningún uso na actualidade. A cobertura vexetal predominante é, ante a ausencia absoluta de estrato arbóreo, a das formacións vexetais propias de ambientes costeiros. Existe, sobre un dos puntos culminantes da illa, un faro cuxa construción data de 1864 que é a única construción que queda en pé sobre a illa.

MORFOLOXÍA

Non existen asentamentos de poboación nin edificacións a excepción do faro xa indicado que era á súa vez vivenda do fareiro encargado do seu funcionamento. O edificio do faro é de planta cadrada, ao igual que outros da costa lucense (faro orixinal de San Cibrao ou Illa Pancha), foi inaugurado en 1864 e posúe un feixe de luz cun alcance de 8 millas náuticas.

INFRAESTRUTURAS DE MOBILIDADE

Non hai na unidade ningún tipo de infraestrutura de mobilidade, aínda que é posible alcanzar a illa por vía marítima, atracando no Portiño, ao sudoeste dende onde parte unha senda ben visible ata o edificio do faro.

PATRIMONIO HISTÓRICO

Non existen vestixios patrimoniais na illa, non obstante, a mestura de feitos históricos e de crenzas populares forxaron unha lonxeva crónica da ocupación desta terra. Parece ser que arredor do século V se construíu o mosteiro de San Miguel. Non obstante, a primeira constancia documental que fai referencia ao mosteiro data de 1095. Este edificio foi ocupado por cabaleiros do Temple, e conta a tradición a este respecto, que alí foron degolados 35 dos 36 monxes da orde, o que enlazaría coa lenda de que o monxe que se salvou, o fixo vestíndose de paisano e refuxiándose nunha casa do Vicedo que aínda hoxe se coñece como Casa do Paisano. Posteriormente, o mosteiro moi posiblemente en ruínas, quedaría adscrito ao de Mondoñedo e máis tarde aínda, a illa foi obxecto de varios arrendamentos e mesmo foi ocupada polos baleeiros que a utilizaron como lugar de avistamento de cetáceos. No século XIX a illa foi desamortizada pasando a propiedade da Armada Española.

O CARÁCTER E A ORGANIZACIÓN ACTUAL

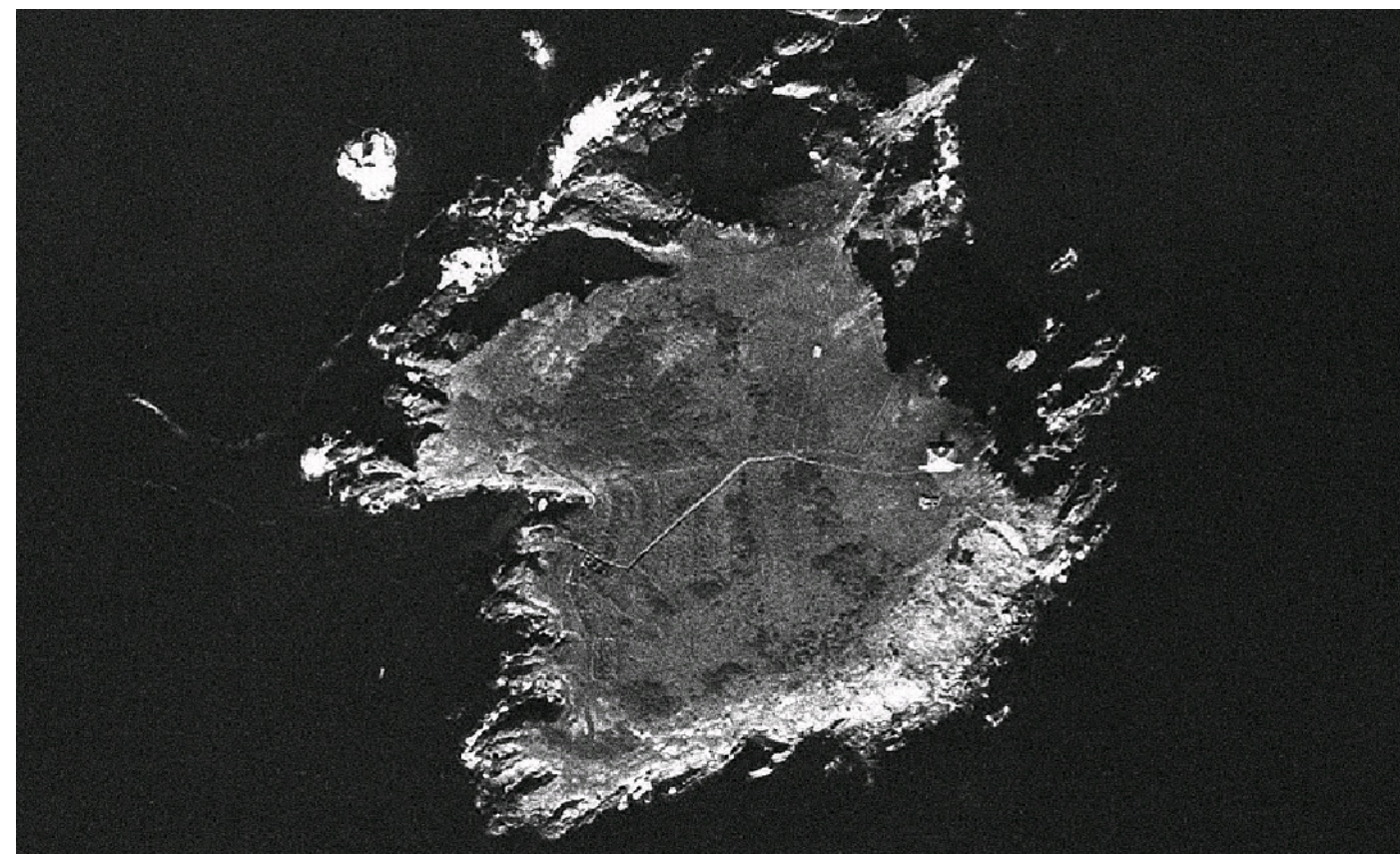
Esta unidade territorial distínguese, principalmente, polo seu carácter de illa e a súa posición avanzada entre as rías de Viveiro ao leste e do Vicedo ao oeste. A illa, en realidade, é un reduto da liña de costa que foi esgazado do continente froito do retroceso diferencial da costa constituíndo a maior illas das existentes na costa cantábrica de Galicia (16 ha). O seu perfil característico en forma de balea varada responde ao basculamento tectónico, ao igual que sucede nos acantilados aos que estivo unida, o que explica a súa disimetría, con paredes verticais de ata 80 metros polo norte e unha suave vertente sur que parece afundirse no mar. O seu nome parece responder, tal e como se podería imaxinar, á abundancia de coellos nalgún momento da súa ocupación, aínda que hoxe en día son as aves acuáticas os seus principais colonos. É, sen lugar a dúbidas, un dos principais elementos de identificación de toda a costa galega.

DINÁMICA DA PAISAXE**RISCOS E IMPACTOS**

A completar durante a elaboración dos catálogos e directrices da paisaxe litoral.

3. AVALIACIÓN**VALORACIÓN DA PAISAXE**

O principal valor que atesoura esta unidade é, sen lugar a dúbidas, a súa representatividade xeográfica como elemento destacado entre as rías de Viveiro e O Vicedo e moi significativo no conxunto da costa. É, á súa vez, un importante fito paisaxístico visible dende a occidental Estaca de Bares ata a Punta de Roncadoiro ao oriente e por iso foi considerada como un Espazo de Interese Paisaxístico. Ademais, tal e como se describiu na alínea de patrimonio, foi obxecto de distintas ocupacións que xeraron un amplo elenco de historias e lendas. Por outro lado, hai que sinalar o seu importante valor ecolóxico, pois é refuxio dun gran número de aves mariñas que alí aniñan como gaivotas, corvos mariños e alcas, á marxe doutras aves que a ocupan esporadicamente en función dos períodos e rutas migratorias entre Europa e África. Estes valores foron recoñecidos oficialmente mediante a inclusión da illa e todo o seu ámbito circundante, na ZEPA, LIC e ZEPVN da Costa da Mariña Occidental segundo a Directiva Hábitat e rede galega de espazos protexidos. Debido ás dificultades de acceso, se non se posúe unha embarcación, recoméndase a súa observación dende o punto máis próximo a ela, a Punta do Embarcadoiro na unidade de Vixía do Vicedo, a tan só 500 metros de distancia.

4. PLANIFICACIÓN

OBXECTIVOS DE CALIDADE PAISAXÍSTICA

A completar durante a elaboración dos catálogos e directrices da paisaxe litoral.

ACCIÓNNS

A completar durante a elaboración dos catálogos e directrices da paisaxe litoral.

ÁMBITOS DE RECUALIFICACIÓN

Nesta unidade non se contemplan posibles ámbitos de recualificación.

Lenda / Leyenda

Usos do solo / Usos del suelo

Chairas intermareais / Llanuras intermareales	Matogueiras / Matorrales
Marismas / Marismas	Cultivos e prados / Cultivos y prados
Praias / Playas	Cultivos frutícolas e de viveiro / Cultivos frutícolas y de vivero
Dunas / Dunas	Viñedos / Viñedos
Lagoas e humedais costeiros / Lagunas y humedales costeros	Cultivos baixo plástico / Cultivos bajo plástico
Cantis / Acantilados	Forestal de repoboación / Forestal de repoblación
Vexetación costeira / Vegetación costera	Outras formacións arbóreas / Otras formaciones arbóreas
Bosques autóctonos / Bosques autóctonos	Outras masas de auga / Otras masas de agua
Bosques de ribeira / Bosques de ribera	Canteira / Cantera
Bosques mixtos / Bosques mixtos	Artificial / Artificial
Bosques de recolonización / Bosques de recolonización	
Outras formacións de carácter húmido / Otras formaciones de carácter húmedo	

Asentamentos / Asentamientos

- Asentamento de carácter fundacional / Asentamiento de carácter fundacional
- Desenvolvemento periférico / Desarrollo periférico
- Asentamento funcional / Asentamiento funcional
- Agregado urbano / Agregado urbano
- Nova agrupación / Nueva agrupación
- Outras edificacións / Otras edificaciones

Hidrografía / Hidrografía

Patrimonio / Patrimonio

- Bens de Interese Cultural / Bienes de Interés Cultural
- Arquitectura industrial, militar e marítima / Arquitectura industrial, militar y marítima
- Patrimonio arqueolóxico / Patrimonio arqueológico
- Patrimonio etnográfico / Patrimonio etnográfico
- Ptos de observación de conca ampla / Ptos de observación de cuenca amplia
- Puntos de observación didácticos / Puntos de observación didácticos
- Puntos de observación / Puntos de observación
- Faros / Faros

Toponimia / Toponimia

- Toponimia interior / Toponimia interior
- Núcleos de indentidade do litoral / Núcleos de indentidad del litoral**
- Praia / Playa
- Lugares con enerxía de relevo / Lugares con energía de relieve
- Toponimia de costa / Toponimia de costa
- Espazos de interese paisaxístico / Espacios de interés paisajístico**
- Toponimia de portos / Toponimia de puertos

Batimetría / Batimetría

0 m	-20 m	-100 m	-500 m	-2000 m
-10 m	-50 m	-200 m	-1000 m	-3000 m

Espazos de interese / Espacios de interés

- Espazos de interese xeomorfolóxico / Espacios de interés geomorfológico
- Área de interese de Taxón / Área de interés de Taxón
- Espazos de interese paisaxístico / Espacios de interés paisajístico
- Espazos de protección de ladeira / Espacios de protección de ladera

Rede de Espazos Naturais / Red de Espacios Naturales

Liña de dinámica litoral / Línea de dinámica litoral

Sistemas territoriais / Sistemas territoriales

- Zona aeroportuaria / Zona aeroportuaria
- Pista de ateraxe / Pista de aterrizaje
- Lámina de auga do porto / Lámina de agua del puerto
- Zona portuaria / Zona portuaria
- Ferrocarril / Ferrocarril
- AVE / AVE
- Autoestradas e autovías / Autopistas y autovías
- Corredores e vías rápidas / Corredores y vías rápidas
- Outras estradas / Otras carreteras
- Pistas e camiños / Pistas y caminos
- EDAR / EDAR

1:20.000

0 100 200 400 600 800 Metros

Sistema de referencia: European Datum 1950, fuso 29
Sistema de referencia: European Datum 1950, fuso 29

